

درس سوم (توحید و سبک زندگی) :

۱- آیه « إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ » سورة آل عمران ۳ / آیه ۵۱

ترجمه : همانان خداوند پروردگار من و پروردگار شماست پس او را بندگی کنید که این راه راست است

موضوع : ۱- توحید عملی نتیجه توحید در ربوبیت است ۲- توحید در ربوبیت ۳- توحید عملی

پیام ها : الف : « إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ » خداوند رب العالمین است و تدبیر امور هستی به عهده اوست. **ب :** « فَأَعْبُدُوهُ »

هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ » تنها وجود شایسته ی پرستش اوست پس خالصانه باید او را عبادت کرد تا به قرب الهی رسید .

ج : لازمه پذیرش توحید، عبادت و بندگی در برابر خداوند است. **د :** پیامبر اکرم (ص) آن چنان در اعتقاد خود محکم

است که ابتداء وابستگی خود به خدا را بیان نموده « رَبِّي » سپس بندگی دیگران را بیان می کند « رَبُّكُمْ » **ه :** طلب

هدایت در سوره حمد « أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ » منظور از صراط مستقیم طلب بندگی و اطاعت از خداست . **و :** عبارت

« فَأَعْبُدُوهُ » اشاره به توحید عملی در هر دو بُعد فردی و اجتماعی دارد. **ز :** حاوی دریافت و نتیجه و بازتاب آشنایی با توحید

در خالقیت و ربوبیت است **ح :** حاکمیت نظام سلطه آن گاه ظهور و خودنمایی می کند که انسان به شرک گرفتار آید و

پیام این آیه به فراموشی سپرده شود. **ط :** افزایش معرفت و ایمان به افزایش پرستش و بندگی می انجامد. **ی :** اگر کسی

پذیرفت که خداوند رب انسان هاست لازمه پذیرش، آن است که فقط او را پرستید و از پرستش غیر او خودداری کنید.

ک : اعتقاد به توحید در ربوبیت که نتیجه و ثمره اش توحید عبادی است. **ل :** منظور از « صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ » همان توحید

عملی است. **ارتباط :** ۱- سال یازدهم درس ۱ : کشف راه درست زندگی یکی از نیازهای برتر انسان است

« أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ » ۲- سال دوازدهم درس ۲ : توحید در ربوبیت « رَبِّي وَرَبُّكُمْ » ۳- با بیت « برآستان جانان

گر سر توان نهادن / گلبانگ سربلندی برآسمان توان زد » ارتباط معنایی دارد .

تدبر در قرآن (۱) ص ۳۱ : با توجه به آیه به سئوالات زیر پاسخ دهید .

۱- نتیجه اعتقاد به توحید در ربوبیت چیست ؟ **پاسخ :** کسی که فقط خداوند را به عنوان پروردگار (رب) هستی قبول

دارد، تنها او را عبادت و پرستش می کند و از پرستش غیر او خودداری می کند .

۲- راه درست زندگی کدام است ؟ **پاسخ :** راه درست زندگی یا همان صراط مستقیم عبادت و بندگی خداست

۲- آیه « أَرَأَيْتَ مَنْ أَخَذَ إِلَهَهُ هَوْنَهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا » سورة فرقان ۲۵ / آیه ۴۳

ترجمه : آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت، آیا تو می توانی ضامن او باشی

موضوع : شرک عملی در بُعد فردی (شرک خفی) - پرستش بت درون

پیام ها : الف : برخی افراد دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار می دهند **ب :** اگر کسی در

انجام اوامرش هوای نفس را به فرمان های خداوند ترجیح دهد گرفتار شرک عملی شده است . **ج :** افرادی که در پی

کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها (بت های بیرون) برآید گرفتار شرک عملی شده اند . **د :** خداجویی در

فطرت هر انسانی وجود دارد، لکن او در مصداق و یافتن حق گرفتار اشتباه می شود. « مَنْ أَخَذَ إِلَهَهُ هَوْنَهُ »

هـ: انبیا مسئولیتی در هدایت اجباری هواپرستان ندارند. «أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا» ۴- انسان دارای اختیار است. «أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا» یعنی در پذیرش یا عدم پذیرش هدایت اختیار دارد.

۳- آیه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ^ط وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ أُنْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ» سوره حج ۲۲ / آیه ۱۱

ترجمه: از مردم کسی هست که خدا را بریک جانب و کناره ای (تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی) عبادت و بندگی می کند، پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرامی می گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می شود او در دنیا و آخرت (هر دو) زیان می بیند این همان زیان آشکار است.

موضوع: شرک عملی در بُعد فردی

پیام ها: **الف:** پرستشی که از روی شک و تردید باشد موقتی، سطحی و مقطعی است **ب:** برخی افراد هنگامی که خیری به آنان می رسد خدا را عبادت می کنند و هنگامی که سختی به آنان برسد از خدا رویگردانند. **ج:** پرستشی که از روی ایمان نباشد پرستش ثابت و پایداری نیست و با کمترین حوادث تغییر می یابد. **د:** کسی که خدا را با جان و دل نپذیرفته باشد و ایمان در زندگی اش قرار نداشته باشد، بسته به شرایط خدا را می پرستد. **هـ:** ایمان بعضی ها موسمی و سطحی است و حوادث تلخ و شیرین آن را تغییر می دهد. «وَمِنَ النَّاسِ» **و:** انسان در معرض هجوم حوادث تلخ و شیرین است. «أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ^ط وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ» **ز:** فقر و ناملایمات وسایل آزمایشند. «أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ»

ح: پرستشی که از روی ایمان نباشد، خسارت دنیا و آخرت را به دنبال دارد «أُنْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ» **تدبر در قرآن (۲) ص ۳۴:** با توجه به آیه به سوالات زیر پاسخ دهید.

۱- پرستشی که از روی ایمان باشد با پرستشی که از روی تردید باشد چه تفاوتی دارد؟

پاسخ: پرستش از روی ایمان، پرستشی پایدار و ثابت است و تحت هیچ شرایطی تغییر نمی کند و دست از پرستش خداوند برنمی دارد. **اما** پرستشی که از روی تردید باشد، سطحی، مقطعی و موقتی است اگر خوشی به او برسد خدا عبادت می کند ولی اگر سختی و شرّی به او رسید از خدا رویگردان می شود.

۲- چرا برخی انسان ها در برابر هر خیر و شرّی که به آن ها می رسد دو روش متفاوت پیش می گیرند؟

پاسخ: زیرا به ایمان افراد بستگی دارد، اگر خدا را با جان و دل نپذیرفته باشد نسبت به شرایط خدا را می پرستد و با کمترین حوادث از مسیر بندگی خارج می شود **اما** انسان مؤمن چون تابع فرمان های الهی است و حکیم بودن خداوند را قبول دارد در هر شرایطی دست از پرستش خداوند برنمی دارد زیرا می داند که تدبیر امور جهان به دست خداست.

۴- آیه: «يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوِّكُمْ ءَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا

جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ ...» سوره ممتحنه ۶۰ / آیه ۱ **ترجمه:** ای کسانی که ایمان آورده اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید با آنان مهربانی نکنید، حال آن که به دین حقّی که برای شما آمده است، کفر ورزیده اند.

موضوع: دستور به دوری کردن از شرک عملی - دوری از دوستی با دشمنان خدا (بُعد اجتماعی)

پیام ها: الف: جامعهٔ موحد حکومت کسانی را که خداوند به آن ها حق حکومت کردن نداده است نمی پذیرد.

ب: مؤمنان با آنان که با خداوند و مسلمانان دشمنی می ورزند، دوستی نمی کند **ج:** علاوه بر نهی از دوستی با دشمنان خدا، ابراز هرگونه محبت و مودت به دشمنان نیز نهی شده است. **د:** علت نهی از دوستی و مهربانی با دشمنان، مخالفت و کفر آنان به دین حق است. **هـ:** جامعه ایمانی حق ندارد با دشمنان خدا، رابطه دوستانه و صمیمانه داشته باشد. **و:** ایمان به خداوند با برقراری پیوند دوستی با دشمن خدا سازگار نیست.

۵- روایت: امام علی (ع) فرمودند: « تقوای الهی پیشه کنید، هم درمورد بندگان خدا و هم درمورد شهرها و آبادی ها، چراکه شما در برابر همهٔ این ها حتی سرزمین ها و چهارپایان مسئولید. خدا را اطاعت کنید و از عصیان او بپرهیزید. »
پیام ها: الف: انسان موحد جهان را مخلوق خدا می بیند و خود را در برابر آن مسئول می داند. **ب:** انسان موحد بدن خود و حتی حیوانات و شهرها را امانت الهی می پندارد و می داند که حق آسیب رساندن به آن ها را ندارد. **ج:** انسان با ایمان در جهت بقا و ادامهٔ زندگی انسان ها و حتی حیوانات گام بر می دارد.

۶- بیت شعر: سرارادت ما و آستان حضرت دوست
که هرچه می رود از ارادت اوست
نظیر دوست ندیدم، اگر چه ازمه و مهر
نهادم آینه ها درمقابل رخ دوست

پیام ها: الف: انسان با ایمان تسلیم امر خداست و او را به عنوان دوست و یار خود برگزیده است. **ب:** انسان موحد تمام توجه اش به خداست و از غیر او درخواستی ندارد. **ج:** انسان موحد زندگی خجود را براساس پیروی از خداوند و رضایت او قرار داده است
موضوع: توحید عملی در بُعد فردی

توحید در عبادت (توحید عملی) (توحید عبادی) :

امروز در بازار سبک زندگی، سبک های گوناگونی برای زیستن تبلیغ می شود که ما باید از میان آن ها بهترین را انتخاب کنیم زیرا انتخاب هریک از این سبک ها، **مسیر زندگی** ما را تغییر می دهد و **سرنوشت دنیا و آخرت** ما را رقم می زند. اگر برای انتخاب کالاهای دنیایی دقت و حساسیت خاصی داریم **پس** لازم است انتخاب سبک زندگی هم براساس **فکر، و به دور از احساسات و با دلایل محکم و عقل پسند** براساس **جهان بینی توحیدی** انجام شود.

نکته ۱: زندگی توحیدی سبکی از زندگی است که ریشه در جهان بینی توحیدی دارد.

در این درس می خواهیم بدانیم ایمان به خدای یگانه به عنوان خالق و رب چه سبکی از زندگی را به دنبال می آورد؟
یادآوری نکته ۲: (پایهٔ دهم) افکار و اعتقادات هر فرد **مهم ترین** عامل در تعیین هدف ها و رفتاری اوست **پس هر فردی متناسب با اعتقادات خویش**، مسیر زندگی خود را انتخاب و بر همان اساس رفتار خواهد کرد.

سؤال: بازتاب توحید در زندگی انسان چیست؟ (اعتقاد به توحید چه نقشی در زندگی انسان دارد؟)
پاسخ: انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته و ایمان دارد که او پروردگار هستی است **رفتاری متناسب با همان اعتقاد** خواهد داشت و یک زندگی توحیدی برای خود تنظیم می کند. خدا را اطاعت می کند و جهت زندگی خود را خدا قرار می دهد، یعنی در مسیر توحید عملی گام بر می دارد.

نکته ۳: از آن جایی که ایمان همهٔ افراد یکسان نیست میزان اثر گذاری توحید در زندگی افراد هم یکسان نیست

نکته ۴: هرچه ایمان قوی تر باشد تأثیر عملی توحید در زندگی افراد بیشتر و هرچه ایمان ضعیف تر باشد میزان تأثیرگذاری آن کمتر خواهد بود.

نکته ۵: کسی که بنده خداست در برابر او **خاضع و خاشع** است، خدا را محبوب خود می داند و بر آستان او نماز می گذارد، و به درگاه او دعا می کند و او را اطاعت می نماید.

توحید عملی دارای دو بعد است: **الف: بُعد فردی** **ب: بُعد اجتماعی**
الف: بُعد فردی توحید عملی و ثمرات آن:

۱- هرکسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند و در کل برنامه روزانه خود خدا را در نظر می گیرد و

تعریف: تلاش می کند از دایره فرمان های او خارج نشود

۲- فرد می کوشد تمایلات درونی، تصمیم ها و فعالیت های خود را در جهت خواست و رضای الهی قرار دهد

الف: جهان در نظر او معنای خاص خود را دارد و هیچ حادثه ای در عالم بی حکمت نیست

ب: چنین فردی همواره امیدوار است و در مقابل سختی ها و مشکلات استوار و صبور است

ج: مشکلات را زمینه موفقیت های آینده اش قرار می دهد

د: باور دارد که دشواری های زندگی نشانه بی مهری خدا نیست بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست

ویژگی ها
باورها
اعتقادات

الف: چنین انسانی دارای شخصیتی ثابت و پایدار است **ب:** برخوردار از آرامش روحی است

ج: چنین فردی موجودات را مخلوق خدا می بیند و خود را در برابر آن ها مسئول می داند

د: بدن خود را امانتی از طرف خداوند می شمارد و می داند که حق ندارد به آن آسیب برساند

ه: انسان موحد نه تنها به حیوانات آسیب نمی رساند بلکه برای ادامه بقا و زندگی آن ها کمک می کند

نتایج
توحید
در بُعد
فردی

انسان مشرک: (بُعد فردی شرک عملی):

تعریف: ۱- اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خدا

ترجیح دهد. ۲- اگر کسی در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها (بت بیرون) تسلیم شود

نتایج شرک عملی در بُعد فردی: الف: شخص درونی ناآرام داشته باشد ب: شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

نکته ۶: از آنجایی که هوای نفس هر روز خواسته جدیدی جلوی روی انسان قرار می دهد و قدرت های مادی هر روز

رنگ عوض می کنند (علت) انسان مشرک دارای شخصیتی ناپایدار و درونی ناآرام است (معلول)

ب: بُعد اجتماعی توحید عملی و ثمرات آن:

۱- قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه یا نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از او.

تعریف: ۲- جامعه توحیدی به معنای یگانگه و یکپارچه شدن نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از

اوست. ۳- افراد جامعه بکوشند که در روابط خود با یکدیگر به جای خواسته ها و تمایلات خود فرمان الهی را حاکم

کنند و در کلیه ارکان جامعه توحیدی احکام الهی حاکم باشد و افراد در جهت رضای الهی تلاش کنند.

نتایج و ویژگی های جامعه توحیدی

الف: حاکم و زمامدار آن بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و بکوشد قوانین الهی در جامعه اجرا شود. **ب:** همه ارکان حکومت به سوی اجرای فرمان های خدای یگانه پیش رود.

ج: عدالت گستری در جامعه **د:** حرکت به سوی وحدت و هماهنگی و دوری از تفرقه و تضاد

ه: افراد در جامعه توحیدی با آنان که با خدا و مسلمانان دشمنی می ورزند، دوستی نمی کنند و با ظالمان مبارزه می کنند **و:** بنا به فرموده خداوند از محرومان و مستضعفان حمایت می کنند.

نکته ۷: جامعه موحد حکومت کسانی را که خداوند به آن ها حق حکومت کردن نداده است نمی پذیرد.

تعریف شرک عملی بُعد اجتماعی: دنبال کردن خواسته ها و تمایلات دنیوی خود و قرار دادن منافع خود به عنوان محور فعالیت های اجتماعی

نتایج شرک عملی در بُعد اجتماعی: **الف:** عدم ایثار و تعاون و خیررساندن به دیگران

ب: افراد ستمگر روز به روز قدرت بیشتری پیدا می کنند و دیگران را در خدمت امیال خود به کار می گیرند.

ج: سخنی از حاکمیت خداوند و فرمان های او نیست بلکه دستورات طاغوت حاکمیت می کند.

د: برقراری تفوقه و تضاد در جامعه **د:** از بین رفتن امکان رشد و تعالی برای افراد جامعه

نکته ۸: میان بُعد فردی و اجتماعی رابطه متقابل وجود دارد هرچه مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحیدی به خود می گیرد. (ارتباط دو سویه)

نکته ۹: هرچه نهادی های اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشند، زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسان تر می شود (ارتباط دوسویه)

توحید و شرک در جهان امروز: توحید، روح زندگی دینی و شرک، روح زندگی ضد دینی است.

نکته ۱۰: انواعی از شرک که بسیار پیچیده تر از گذشته است و در جوامع امروزی به چشم می خورد عبارتند از:

الف: بسیاری از انسان ها جهان را ملک خود می دانند و بدون توجه به رأی مالک حقیقی آن یعنی خداوند هرگونه که بخواهند در آن تصرف می کنند و خود را ولی و پرورش دهنده جهان می پندارند

نتایج این دیدگاه: ۱- تخریب محیط زیست ۲- آلوده شدن طبیعت ۳- تبدیل جوامع، به جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند ۴- خود را مالک دیگر جوامع می پندارند و برای آن ها تصمیم گیری می کنند.

ب: بسیاری از انسان ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن ها جایگاهی ندارد. چنان سرگرم زرق و برق دنیا هستند که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت و نیایش با خدا باقی نگذاشته است. هوی و هوس هایشان را همچون خدا می پرستند.

از چه ابزارهایی استفاده می شود؟ از سینما، تلویزیون، ماهواره، اینترنت و سایر رسانه های موجود بهره می برند و یکسره از آخرت و یاد خدا غافل شده اند.

سؤال مهم: در چنین شرایطی وظیفه ما چیست؟ قدم اول شناخت وضع موجود و بت پرستی نوین است قدم دوم این که بدانیم قرآن کریم معیارهای ثابت توحید و شرک را چه چیزی معرفی کرده و به ما نشان داده تا با تطبیق آن ها با زندگی فردی و اجتماعی در جهت توحیدی شدن گام برداریم.

معیارهای شرک و بت پرستی از نظر قرآن: قرآن کریم معیار ثابت شرک و بت پرستی به ما ارائه کرده و تطبیق آن به عهده خودمان قرار داده است. ۱- اطاعت از ارباب هایی جز خداوند ۲- تقلید از کسانی که در جهت مخالف دین حرکت می کنند ۳- پذیرش و بندگی سرپرستانی جز خداوند ۴- خارج کردن خداوند از برنامه های زندگی .

ریشه بت پرستی و شرک جدید: آن است که برخی از انسان ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات دینی را در متن زندگی خود وارد نمی کنند و تمایلات دنیایی و نفسانی خود را اصل قرار می دهند .

اندیشه و تحقیق ص ۳۸:

آیا می توان تنها به جنبه فردی توحید عملی معتقد بود ولی جنبه اجتماعی آن را قبول نداشت ؟

پاسخ: خیر - از آنجایی که ارتباط دو سویه بین توحید در بُعد فردی و اجتماعی وجود دارد هرچه مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحیدی به خود می گیرد و هرچه نهادی های اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشند، زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسان تر می شود

سئوالات صحیح و غلط:

۱- انسان موحد دارای شخصیتی یگانه و یکپارچه در جهت عبودیت و پرستش خداست . **پاسخ:** صحیح است .

۲- مهم ترین عامل در تعیین هدف ها رفتارهای انسان است .

پاسخ: غلط (مهم ترین عامل افکار و اعتقادات هر فرد است)

۳- هر فردی متناسب با اعتقادات خویش، مسیر زندگی خود را انتخاب و بر همان اساس رفتار می کند .

پاسخ: صحیح است

۴- قراردادن جهت زندگی در مسیر خداوند و رضای او گام برداشتن در جهت مسیر توحید است یعنی رسیدن به توحید

عملی است . **پاسخ:** صحیح است

۵- انسانی که زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده دارای شخصیتی پایدار و ثابت است .

پاسخ: صحیح است

۶- از معیارهای ثابت شرک و بت پرستی که قرآن بدان اشاره کرده است این که انسان در عین قبول داشتن خداوند، دین و

دستورات دینی را در متن زندگی خود وارد نمی کنند. **پاسخ:** غلط است (از ریشه های بت پرستی و شرک جدید است .)

سئوالات کامل کردنی:

۷- انسان ----- دارای شخصیتی یگانه و یکپارچه است . **پاسخ:** موحد

۸- میان بُعد فردی و اجتماعی توحید عملی ----- وجود دارد . **پاسخ:** ارتباط دو سویه (رابطه متقابل)

۹- روح زندگی دینی ----- ۱- و روح زندگی ضد دینی ----- ۲- است . **پاسخ:** ۱- توحید ۲- شرک

۱۰- افکار و اعتقادات هر فرد مهم ترین عامل در ----- ۱- و ----- ۲- انسان است

پاسخ: ۱- تعیین هدف ها ۲- رفتارهای

۱۱- برای انسان موحد جهان معنای خاص خود دارد از نظر او هیچ حادثه ای نیست

پاسخ: بی حکمت (بیهوده و بی دلیل)

۱۲- دو مورد از نتایج جامعه ای که فقط خواسته ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار می دهند ----- ۱----- و ----- ۲-----

پاسخ: ۱- تفرقه و تضاد در جامعه ۲- از بین رفتن امکان رشد و تعالی (یا موارد دیگر نیز می توان نوشت)

سؤالات کوتاه پاسخ:

۱۳- وقتی انسان کارهای خود را برای رسیدن به خواسته های نفسانی (بت نفس) انجام می دهد دچار کدام یک از انواع شرک می شود؟ **پاسخ:** شرک خفی (پنهان)

۱۴- در جوامعی که مردم تابع امیال و منافع خود هستند، چه نوع شرکی حاکم است؟ **پاسخ:** شرک اجتماعی

۱۵- نتایج شرک عملی در بُعد فردی ۲ مورد بنویسید

پاسخ: الف: شخص درونی ناآرام داشته باشد ب: شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

۱۶- ارتباط دوسویه بین توحید عملی در بُعد فردی و اجتماعی مقایسه کنید.

پاسخ: هرچه مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحیدی به خود می گیرد. و هر چه نهادی های اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشند، زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسان تر می شود

سؤالات تشریحی:

۱۷- ویژگی های انسان موحد و مشرک را از بُعد فردی توحید عملی با یکدیگر مقایسه کنید.

پاسخ: انسان موحد: کسی است که تلاش می کند فقط خدا را پرستد و از او اطاعت نماید، او تمایلات درونی و تصمیم و فعالیت های خود را به گونه ای سامان دهد که سمت و سویی خدایی بگیرند و بر محور بندگی او باشند چنین انسانی دارای شخصیتی ثابت و پایدار است و از آرامش روحی برخوردار است.

انسان مشرک: کسی که دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامر او را به فرمان های خدا ترجیح دهد. کسی که در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها (بت بیرون) تسلیم شود چنین فردی درونی ناآرام داشته و شخصیتی ناپایدار دارد.

۱۸- ویژگی های انسان های موحد (توحید عملی در بُعد فردی) بنویسید. **پاسخ: الف:** جهان در نظر او معنای خاصی خود را دارد و هیچ حادثه ای در عالم بی حکمت نیست **ب:** چنین فردی همواره امیدوار است و در مقابل سختی ها و مشکلات استوار و صبور است **ج:** مشکلات را زمینه موفقیت های آینده اش قرار می دهد **د:** باور دارد که دشواری های زندگی نشانه بی مهری خدا نیست بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست

۱۹- نتایج توحید عملی در بُعد فردی را بنویسید. **پاسخ: الف:** چنین انسانی دارای شخصیتی ثابت و پایدار است

ب: برخوردار از آرامش روحی است **ج:** چنین فردی موجودات را مخلوق خدا می بیند و خود را در برابر آن ها

مسئول می داند **د:** بدن خود را امانتی از طرف خداوند می شمارد و می داند که حق ندارد به آن آسیب برساند

ه: انسان موحد نه تنها به حیوانات آسیب نمی رساند بلکه برای ادامه بقا و زندگی آن ها کمک می کند

۲۰- مراتب شرک عملی را نام برده و توضیح دهید. **پاسخ:** ۱- شرک جلی (آشکار) یعنی پرستش غیر خدا، اگر به جای خدا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها باشد دچار شرک جلی شده است. ۲- شرک خفی (پنهان) اگر انسان به جای تبعیت از خداوند و کسب رضایت او از هوای نفس خود اطاعت کند و کارهایش را برای رسیدن به خواسته های نفسانی انجام دهد دچار شرک خفی شده است.

۲۱- «توحید عملی» را به طور کامل توضیح دهید.

پاسخ: پس از شناخت خداوند به عنوان مبدأ جهان و آگاهی به این که او تنها مبدأ و تنها تکیه گاه و پشتیبان جهان است این نتیجه به دست می آید که تنها وجود شایسته پرستش و اطاعت یعنی تنها معبود واقعی انسان ها خداست و اطاعت از هر موجود دیگری اگر براساس اطاعت از خداوند نباشد نابجا و غلط است. پس توحید عملی آن است که فقط خدای یگانه را پرستش کنیم و کارها و رفتارهای خود را به قصد اطاعت و برای کسب رضایت او انجام دهیم.

۲۲- منظور از «بُعد اجتماعی توحید عملی» چیست؟

پاسخ: ۱- قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه یا نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از او.

۲- جامعه توحیدی به معنای یگانگی و یکپارچه شدن نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از اوست.

۳- افراد جامعه بکوشند که در روابط خود با یکدیگر به جای خواسته ها و تمایلات خود فرمان الهی را حاکم کنند و در کلیه ارکان جامعه توحیدی احکام الهی حاکم باشد و افراد در جهت رضای الهی تلاش کنند.

۲۳- منظور از «بُعد فردی توحید عملی» چیست؟ **پاسخ:** ۱- هرکسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند و در کل برنامه روزانه خود خدا را در نظر می گیرد و تلاش می کند از دایره فرمان های او خارج نشود. ۲- فرد می کوشد تمایلات درونی، تصمیم ها و فعالیت های خود را در جهت خواست و رضای الهی قرار دهد.

۲۴- معیارهای ثابت شرک و بت پرستی از دیدگاه قرآن کریم را بنویسید. **پاسخ:** از دیدگاه قرآن گرفتن ارباب هایی جز خداوند، روی آوردن به جهتی جز جهت او، پذیرش سرپرستی جز او و عبودیت کسانی جز او، خارج کردن خداوند از محوریت زندگی و قرار دادن غیر او در این محور شرک و بت پرستی است.

۲۵- ریشه بت پرستی و شرک جدید چیست؟ **پاسخ:** برخی از انسان ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات آن را در متن زندگی خود وارد نمی کنند و تمایلات دنیایی و نفسانی خود را اصل قرار می دهند.